

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de Politieacademie bij het onderdeel van de sporttest 'verslepen van de pop' onvoldoende voorzorgsmaatregelen heeft getroffen om de kans op (ernstig) letsel te verkleinen, ondanks de wetenschap dat er met enige regelmaat (zwaar) gewonden vallen bij dit onderdeel.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoeker wilde graag bij de politie gaan werken. Op 16 september 2008 nam hij in het kader van de selectieprocedure deel aan de sporttest die door de Politieacademie op de locatie Amsterdam werd afgenomen.

2. Op grond van artikel 4 lid 1 van de Regeling aanstellingseisen politie 2002 (zie: Achtergrond, onder 2.) dient een sollicitant in het kader van een geschiktheidsonderzoek aan vier verschillende onderzoeken mee te werken. Eén van deze onderzoeken betreft een fysiek motorisch onderzoek (de sporttest). In de sporttest zijn de eisen waaraan een sollicitant dient te voldoen concreet uitgewerkt. Tijdens het afleggen van de sporttest moet binnen een bepaalde tijdlimiet een parcours worden afgelegd. Dit parcours bestaat uit de volgende onderdelen die aansluitend in de navolgende volgorde en frequentie moeten worden afgelegd.

"Over het gehele circuit rent en sprint u 226,5 meter, duwt u een verzwaarde kar 18 meter (verdeeld over 3 rondes) en trekt u deze kar 12 meter (verdeeld over 2 rondes). Verder verplaatst u tillend (verdeeld over 3 rondes met een frequentie van 6 maal per ronde) een gewicht van 5 kilogram over een afstand van 3 meter per keer en ten slotte versleept u 48 kilogram over een afstand van 5 meter (...) U moet de examenopdracht hebben afgerond binnen de volgende tijd: heren 3 minuten en 20 seconden; dames 4 minuten en nul seconden"

Het gewicht van de pop die aan het einde van de sporttest moet worden versleept bedraagt 48 kilogram. Het gewicht van de kar bedraagt 200 kilogram.

3. Tijdens het afleggen van het laatste onderdeel van de sporttest, het verslepen van een pop, bleef verzoeker, naar zijn zeggen, met zijn voet achter de pop haken en viel als gevolg daarvan achterover op zijn rug op de vloer. Volgens verzoeker lagen er geen beschermende matten op de vloer die, naar zijn mening, zijn val hadden kunnen breken.

4. Een Fysiek Motorisch Onderzoek-medewerker (FMO-medewerker) van de politieacademie bood verzoeker na zijn val hulp aan en adviseerde hem om samen een ziekenhuis te bezoeken om daar een röntgenfoto te laten maken. Nadat verzoeker zich

had omgekleed, ging hij op eigen gelegenheid in zijn eentje naar het ziekenhuis omdat hij last had van zijn rug. De FMO-medewerker vernam dit later van de medekandidaten van verzoeker. Verzoeker nam dezelfde dag contact op met het Bureau Selectieadvies en gaf aan dat het ziekenhuisbezoek weinig had opgeleverd. Omdat verzoeker last bleef houden van een aanhoudende pijn, bracht hij enkele dagen later op advies van zijn huisarts opnieuw een bezoek aan het ziekenhuis. Na het maken van röntgenfoto's bleek dat verzoeker, een stabiele wervelfractuur had opgelopen.

5. Op 28 september 2008 diende verzoeker, naar aanleiding van zijn val en het als gevolg daarvan opgelopen letsel, een klacht in bij de Politieacademie. Verzoeker klaagde erover dat er geen voorzorgsmaatregelen waren getroffen en er geen medische assistentie aanwezig was geweest. Het College van Bestuur van de Politieacademie verklaarde de klacht niet gegrond. Verzoeker kon zich niet met deze beslissing verenigen en wendde zich tot de Nationale ombudsman. Deze stelde een onderzoek in naar de klacht van verzoeker

1. Reactie van het College van Bestuur van de Politieacademie op de klacht

1.1. Ten aanzien van de voorzorgsmaatregelen

In zijn reactie van 6 april 2009 liet het College van Bestuur van de Politieacademie aan de Nationale ombudsman weten de klacht niet gegrond te achten. Het College van Bestuur was van oordeel dat het fysiek motorisch onderzoek (c.q. de sporttest) plaatsvindt in overeenstemming met het testprotocol dat is gebaseerd op de Regeling aanstellingseisen politie, die is vastgesteld door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

"In de Regeling en het protocol is volgens het College van Bestuur geen bepaling opgenomen ten aanzien van het treffen van voorzorgsmaatregelen. De sporttest wordt landelijk op een uniforme wijze uitgevoerd bij het selectiecentrum, de opleidingsscholen en bij de politiekorpsen en het toepassen van beschermende lange matten zou volgens het College van Bestuur het testresultaat beïnvloeden. Evenmin is duidelijk of de toepassing van beschermende maatregelen zal leiden tot minder incidenten. Op grond van het door het ministerie van BZK vastgestelde protocol dient het toetsonderdeel "slepen met de pop" op een normale vloer plaats te vinden. De uitvoering van dit onderdeel vindt plaats op een normale gymnastiekvloer. Maatregelen ter bescherming tegen bijvoorbeeld valgevaar, zoals lange matten, worden volgens het College van Bestuur niet getroffen omdat dergelijke voorzieningen juist gevaarzettend kunnen werken bij het slepen van de pop; struikelen zou hierbij in de hand gewerkt kunnen worden. Tevens zou het slepen door de verhoogde wrijving zwaarder worden. Volgens het College van Bestuur zijn de bij de Politieacademie in dienst zijnde medewerkers FMO (fysiek motorisch onderzoek) verder gediplomeerde sportdocenten die over een E.H.B.O.- en reanimatiediploma beschikken. Tevens geven deze medewerkers nauwgezet instructie aan de kandidaten voordat zij de

testbaan afleggen. Met name voor het onderdeel 'pop slepen' wordt gewezen op de bijzondere risico's en wordt aangegeven hoe de pop technisch moet worden vastgepakt en versleept.

Voorafgaand aan de deelname aan de sporttest wordt de kandidaten, bij wijze van voorzorg, verzocht om een schriftelijke vragenlijst van de instructeur FMO te beantwoorden. Tevens worden de lengte, het gewicht en het vetpercentage van de kandidaten gemeten. De instructeur FMO beziet vervolgens of het verantwoord is om de kandidaat de sporttest te laten afleggen. De testbaan wordt individueel afgelegd. Tijdens het afleggen van de test wordt door de instructeur FMO direct toezicht gehouden op de uitvoering van de test en wordt tevens de tijdscore bijgehouden. Bij het naderen van het onderdeel 'pop slepen' wordt nogmaals de veiligheid en uitvoering benadrukt.

1.2. Cijfers met betrekking tot het letsel

Desgevraagd deelde het College van Bestuur aan de Nationale ombudsman mee dat er in de periode van 22 november 2004 tot en met eind februari 2009 in totaal 27.067 Fysiek Motorische Onderzoeken/sporttesten waren afgenomen. In deze periode hadden zich in totaal 55 incidenten voorgedaan waarvan er 10 een relatie hadden met het verslepen van de pop. In twee van deze tien gevallen was, naar later bleek, geen sprake van letsel. In twee gevallen was sprake van een kneuzing van de rug en in een ander geval sprake van een enkelblessure. Ten slotte was er in vijf gevallen sprake van een wervelfractuur.

1.3. Reactie op het TNO onderzoek naar de fysieke vaardigheidstoets

Bij de regionale politiekorpsen wordt, net zoals tijdens de selectieprocedure op de Politieacademie bij kandidaten voor een baan bij de politie gebeurt, het conditieniveau van de deelnemers gemeten. De deelnemers bestaan in dat geval uit executieve politieambtenaren die al in dienst zijn bij de politie. Hoewel deze test bij de regionale politiekorpsen schuilgaat onder een andere naam, te weten de fysieke vaardigheidstoets (FVT), is de inhoud van deze toets identiek aan die van de sporttest die door de Politieacademie wordt afgenomen.

Het onderzoeksinstituut TNO werd door Politie Nederland gevraagd om via een risico-inventarisatie en -evaluatie na te gaan of de FVT toets geen verhoogde risico's op blessures met zich meebrengt en welke maatregelen eventuele risico's zouden kunnen wegnemen of verminderen. De resultaten van het onderzoek door TNO naar de fysieke vaardigheidstoets (FVT) (zie hierna bij nr. 4.), werden besproken tijdens een vergadering van Commissie Georganiseerd Overleg Politieambtenarenzaken (CGOP). Dit betreft een overleg tussen de vakbonden en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Naar aanleiding van dit overleg besloot de minister om bij het afnemen van de FVT bij de regionale politiekorpsen het onderdeel slepen van de pop, met ingang van 16 februari 2009, buiten de toets af te nemen. Op dat moment werd door de

minister nog niet besloten om de sporttest die door de politieacademie tijdens de selectieprocedure wordt afgenomen, aan te passen.

In reactie op het TNO rapport gaf de Politieacademie aan de Nationale ombudsman aan, dat de Politieacademie de pop niet uit de toets zou halen. Als reden werd opgegeven dat het, in tegenstelling tot de regionale politiekorpsen, voor de Politieacademie wettelijk was bepaald dat het onderdeel slepen van de pop binnen het parcours van de sporttest hoorde en daar niet van kon worden afgeweken. Verder plaatste de Politieacademie kanttekeningen bij het evaluatieonderzoek dat TNO naar de FVT had verricht. Zo ontbreken volgens de Politieacademie in dit onderzoek precieze cijfers over het aantal deelnemers en het aantal keren dat een deelnemer de test heeft afgelegd. Volgens de Politieacademie geeft het TNO-rapport aan dat de informatie slechts een indicatie geeft met betrekking tot de toedracht van de incidenten omdat de gegevens verzameld zijn op basis van informatie van IBT-docenten die werkzaam zijn bij de regionale politiekorpsen en was er aan hen een beperkt aantal vragen gesteld. Verder was het TNO-rapport pas op 18 december 2008, dat wil zeggen na het incident waarbij verzoeker betrokken was geweest, gereed gekomen. Ten slotte werd per 16 februari 2009 besloten om het onderdeel 'slepen van de pop' buiten de tijd van de FVT te plaatsen die bij de regionale politiekorpsen werd afgenomen. De Politieacademie gaf in haar reactie van 3 september 2009 aan de Nationale ombudsman aan dat zij op basis van de voorgaande informatie contact had opgenomen met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de projectgroep Fit&Gezond over de sporttest. Volgens de Politieacademie kon zij als uitvoerder namelijk niet zelfstandig besluiten om de sporttest aan te passen. Uitkomst van het overleg was dat door het Ministerie van BZK werd besloten dat per augustus 2009 de Politieacademie de sporttest in de aangepaste vorm zou aanbieden.

2. Reactie van verzoeker

Verzoeker begrijpt dat mensen die bij de politie naar een baan solliciteren over een bepaalde conditie dienen te beschikken en dat het niveau van deze conditie moet worden getest. Verzoeker gaf aan dat hij alleen moeite had met de manier waarop het onderdeel van de toets 'het verslepen van de pop' dient te worden uitgevoerd. Volgens verzoeker brengt het achteruitlopen met de pop in combinatie met het halen van de tijdslimiet van 3 minuten en 20 seconden, het gevaar voor blessures met zich mee. Verzoekers motivatie voor het indienen van de klacht was om te voorkomen dat toekomstige sollicitanten bij het uitvoeren van het eerder genoemde toetsonderdeel, (ernstig) letsel oplopen.

Volgens verzoeker is, voor aanvang van de sporttest, aan hem niets verteld over de bijzondere risico's die het afleggen van deze toets met zich mee zouden kunnen brengen. Dat neemt volgens verzoeker niet weg dat als hij wel op deze risico's was geweest, de Politieacademie verantwoordelijk zou blijven voor de veiligheid van de sollicitanten. Volgens verzoeker wist de Politieacademie, gelet op haar ervaring met eerdere ongelukken, welke risico's het verslepen van de pop met zich meebracht. Desondanks

vond de Politieacademie het volgens verzoeker verantwoord om sollicitanten dit onderdeel van de sporttest nog steeds te laten afleggen.

3. Informatie van de betrokken instructeur

De adviseur Fysiek Motorisch Onderzoek die bij verzoeker de FVT had afgenomen, verklaarde het volgende.

"Mede door het selectiemoment voor sollicitanten is de afname van het FMO gestandaardiseerd in instructie en uitvoering. Dit geldt ook voor het onderdeel slepen van de pop. Dat betekent dat er geïnstrueerd wordt aan welke criteria er bij dit onderdeel moet worden voldaan en wat de beste uitvoering hiervan is. Tevens wordt er tijdens de groepsinstructie gewezen op het belang van de warming-up, waarin alle onderdelen geoefend dienen te worden. Dit geeft de adviseur Fysiek Motorisch onderzoek de gelegenheid foutieve uitvoeringen te corrigeren."

"Naast de groepsinstructie en warming-up worden de sollicitanten individueel begeleid tijdens de uitvoering van de bewegingsbaan. Dit houdt in dat de sollicitanten te horen krijgen wat de volgorde is, de criteria van de verschillende oefeningen zijn en wat de geschatte eindtijd is. Zo wordt ook bij het naderen van het onderdeel pop slepen nogmaals de veiligheid en uitvoering benadrukt ongeacht of de sollicitant(e) wel of niet binnen de gestelde eis zal blijven. De schatting van de eindtijd wordt gemaakt bij de start van ronde 3, 4 en 5. Ik ga ervan uit dat deze standaard instructies ook op de bewuste dinsdag, 16 september, zijn gegeven en dat de heer L. (*verzoeker*) hetzelfde te horen heeft gekregen als andere sollicitanten en dat ook hij bij het naderen van het onderdeel pop slepen, is gewezen op de veiligheid en uitvoering. Ik kan mij echter met een aantal van 9 testgroepen per week niet letterlijk herinneren wat ik gezegd heb per groep. De inhoud van de instructie is standaard. Wanneer tijdsdruk aannemelijk is, is de handelwijze niet anders, deze is wel anders wanneer de coördinatie van het bewegen verminderd is door de vermoeidheid. In zulke gevallen zullen de veiligheid en uitvoering met klem worden benadrukt en kan zelfs de sollicitant uit de test worden genomen."

Volgens het College van Bestuur blijkt uit verklaringen die door medekandidaten zijn afgelegd, dat de hiervoor genoemde standaardinstructies ook aan verzoeker zijn gegeven.

4. Het TNO-rapport Kwaliteit van Leven, Risico Inventarisatie en Evaluatie van de Fysieke Vaardigheids Toets Politie Nederland van 18 december 2008

4.1. Aanleiding voor en opzet van het onderzoek van TNO

Tussen 2000 en 2003 werd voor de politie een nieuwe fysieke vaardigheidstest ontwikkeld. Deze test was oorspronkelijk bedoeld als aanstellingstest. Door het landelijk HRM-programma Fit&Gezond werd in 2006 de test verder gestandaardiseerd en stond vanaf dat moment bekend als de Fysieke Vaardigheids Toets (FVT). Voordat de FVT in

2009 landelijk verplicht zou worden ingevoerd, werd TNO door Politie Nederland verzocht om via een risico-inventarisatie en -evaluatie na te gaan of de toets geen verhoogde risico's op blessures met zich meebracht en welke maatregelen eventuele risico's zouden kunnen wegnemen of verminderen. In het laatste kwartaal van 2008 werd dit onderzoek door TNO verricht. Voor de beoordeling van de FVT werd door TNO gekeken naar de verschillende onderdelen van de toets.

4.2. Analyse van de blessure incidenten

Voorafgaand aan het onderzoek van TNO waren door het projectteam Fit&Gezond reeds gegevens verzameld over de blessures/incidenten die waren ontstaan tijdens het afnemen van de FVT in de pilotperiode (1-1-2007 tot 1-7-2008). Volgens deze registratie waren er in die periode 28 mensen geblesseerd geraakt. De aard van de blessures was rugletsel (9 keer), knieletsel (6 keer), onderbeen/enkelletsel (3 keer), hartstilstand (1 keer), schouder (1 keer), onwel (1 keer), onderarm (1 keer) en onbekend (6 keer). Van deze groep geblesseerden werden er 11 door de onderzoekers van TNO telefonisch geïnterviewd. Volgens de geïnterviewden waren de belangrijkste oorzaken voor het geblesseerd raken vermoeidheid (5x) en problemen met het slepen van de pop (2x).

4.3. Conclusie van TNO ten aanzien van het onderdeel slepen met de pop

Over het onderdeel verplaatsen van de pop concludeerden de TNO-onderzoekers dat het snel, onder tijdsdruk achteruit lopen bij het slepen met de pop een extra risico met zich mee brengt, namelijk op struikelen en over de eigen voeten heentrekken van de pop. Daarnaast brengt vermoeidheid een extra risico met zich mee omdat de bewegingen minder goed gecoördineerd uitgevoerd kunnen worden en men bovendien geneigd is om niet meer te kiezen voor de 'veilige techniek' maar voor de techniek die het minste energie kost. Dit betekent dat het toetsonderdeel 'slepen van de pop' een verhoogd risico op blessures met zich meebrengt. Naar aanleiding van deze onderzoeksbevinding deed TNO de aanbeveling om het risico op blessures bij de toets en in het bijzonder bij het onderdeel 'slepen van de pop' te verminderen. Een mogelijkheid om het risico bij het slepen van de pop te reduceren was om dit onderdeel los te koppelen van de 'test op tijd'. TNO adviseerde daarom om het onderdeel slepen met de pop zonder tijdsdruk te toetsen en los te koppelen van het parcours van de FVT.

4.4. Opvolging van de aanbeveling van TNO

Naar aanleiding van de uitkomst van het TNO-onderzoek werd er door de politie overleg gevoerd met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De uitkomst van dit overleg was dat de FVT op twee onderdelen werd aangepast. Zo werd het onderdeel 'slepen met de pop' uit de FVT gehaald omdat het een vaardigheid betrof die los van de fysieke test kan worden aangetoond. Het doel van de aanpassing van de FVT was erop gericht om het risico op ongevallen uit te sluiten (zie Achtergrond, onder 5.).

Met ingang van 16 februari 2009 werd de FVT bij de regionale politiekorpsen in aangepaste vorm afgenomen (zie Achtergrond, onder 6.). Vanaf dat moment werd het verplaatsen van de pop buiten de tijdsdruk van de toets gehouden. Deelnemers moesten in het vervolg - aansluitend aan de afronding van het parcours - aan de toetsafnemer een juiste techniek demonstreren, terwijl ze vermoeid zijn.

Bij de selectie en tijdens de opleiding op de Politieacademie werd de sporttest echter nog een tijd in de oorspronkelijke vorm aangeboden. Overleg tussen het Landelijk programma HRM-Fit&Gezond en de Politieacademie leverde op dat eenduidigheid was gewenst rond de sporttest als middel voor zowel selectie en examinering als periodieke Fysieke Vaardigheids Toets bij de regionale politiekorpsen.

II. Beoordeling

5. Het vereiste van bijzondere zorg houdt in dat overheidsinstanties aan personen die onder hun hoede zijn geplaatst de zorg verlenen waarvoor deze personen, vanwege die afhankelijke positie, op die overheidsinstanties zijn aangewezen. Dit vereiste brengt met zich mee dat een politieorganisatie bij het afnemen van fysieke testen er uit eigen beweging voor zorg draagt dat de kans op ernstig letsel wordt geminimaliseerd.

6. Wanneer iemand naar een executieve functie bij de politie solliciteert, dan dient deze persoon in het kader van de selectieprocedure een aantal landelijk vastgestelde toetsen met goed gevolg af te leggen. Eén van die toetsen betreft de fysieke vaardigheid van de sollicitant. De sollicitant dient in dat kader binnen een bepaalde tijdlimiet een parcours af te leggen. Voor sollicitanten die tijdens het doorlopen van een selectietraject verschillende toetsen moeten afleggen, staan belangen op het spel. Zakken voor een toets brengt voor de sollicitant met zich mee dat de sollicitatieprocedure wordt beëindigd. Dat betekent dat een sollicitant tijdens het doorlopen van de selectieprocedure doorgaans zijn uiterste best zal doen bij elke toets, zo ook de fysieke vaardigheidstoets die ook wel bekend staat als de sporttest. Vanwege de tijdlimiet wordt de druk op de deelnemers aan die toets, om het parcours zo snel mogelijk af te ronden, zowel in fysieke maar bovenal ook mentale zin verder opgevoerd. Verder acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat een deelnemer die de tijdsdruk en vermoeidheid steeds verder voelt toenemen, bij het laatste toetsonderdeel 'het slepen van de pop' grotere risico's neemt dan hij normaal gesproken zou nemen.

Zoals ook in het TNO-rapport is geconstateerd, gaat het coördinatievermogen van het bewegingsapparaat onder invloed van de vermoeidheid haperen, waardoor het risico om bij het laatste onderdeel 'het slepen met de pop' te vallen, toeneemt. De Nationale ombudsman is zich ervan bewust dat het risico op letsel nooit helemaal kan worden uitgesloten.

De Nationale ombudsman leidt uit het gegeven dat de Politieacademie geen letselcijfers kon verstrekken met betrekking tot de FVT bij de regiokorpsen, af dat de regionale politiekorpsen en de Politieacademie kennelijk niet integraal van elkaars ervaringen hiermee op de hoogte zijn geweest. De Politieacademie kon echter wel cijfermateriaal verstrekken ten aanzien van de sollicitanten. Uit dit cijfermateriaal blijkt dat er zich elk jaar tijdens het afnemen van de FVT, een klein aantal ongelukken heeft voorgedaan waarbij de betrokken sollicitant letsel van meer dan geringe betekenis had opgelopen. Hoewel dit aantal, afgezet tegen het grote aantal deelnemers dat jaarlijks aan de test meedoet, relatief bezien klein is, betekent dat niet dat dit moet worden geaccepteerd als een voldongen feit.

Gelet op de eerdere ernstige letselgevallen die het gevolg waren van het verslepen van de pop, is de Nationale ombudsman van oordeel dat de Politieacademie er niet dan wel in onvoldoende mate op eigen initiatief voor heeft zorggedragen dat de kans op (ernstig) letsel tijdig nog verder werd geminimaliseerd. Het argument van het College van Bestuur dat in de regeling aanstellingseisen politie 2002 en het testprotocol geen bepaling is opgenomen ten aanzien van het treffen van voorzorgsmaatregelen, betekent niet dat de Politieacademie ontslaat van haar eigen verantwoordelijkheid om de risico's op ernstige blessures die het uitvoeren van de test met zich meebrengt, tot een aanvaardbaar niveau te verkleinen. Als dit risico niet kan worden verkleind door het treffen van fysieke of andersoortige voorzorgsmaatregelen, brengt dat met zich mee dat er naar een andere manier zal moeten worden gezocht om het risico tot een aanvaardbaar niveau te verkleinen. Op basis van de opgedane ervaring had de Politieacademie kunnen weten dat voornamelijk het laatste onderdeel van de toets, te weten het verslepen van de pop, voor de deelnemers een reëel risico op gezondheidsschade of letsel van meer dan geringe betekenis, met zich mee bracht. Van de Politieacademie had mogen worden verwacht dat zij naar aanleiding van de ernstige letselgevallen al veel eerder uit eigen beweging contact zou hebben opgenomen met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om daar haar zorg te uiten. Tijdens dat contact had de Politieacademie aan het ministerie het verzoek kunnen doen om de toets zodanig aan te passen dat het risico op ernstig letsel tijdig nog verder geminimaliseerd kon worden. De Nationale ombudsman is van oordeel dat, nu dit niet is gebeurd, de Politieacademie heeft gehandeld in strijd met het vereiste van bijzondere zorg.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

De Nationale ombudsman heeft met instemming ervan kennisgenomen dat het College van Bestuur van de Politieacademie naar aanleiding van de bevindingen van het rapport van TNO contact heeft opgenomen met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de projectgroep HRM politie. De uitkomst van dit overleg was dat sinds augustus 2009 ook de sporttest die door de Politieacademie wordt afgenomen, is aangepast. Deze aanpassing brengt met zich mee dat het toetsonderdeel slepen met de pop uit het parcours is gehaald en in het vervolg los van de sporttest en zonder tijdsdruk wordt afgenomen.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Politieacademie is gegrond, wegens schending van het vereiste van bijzondere zorg.

Onderzoek

Op 18 november 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer L. te Zandvoort, met een klacht over een gedraging van de Politieacademie.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van het College van Bestuur van de Politieacademie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het College van Bestuur van de Politieacademie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen de Politieacademie en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd aan het College van Bestuur een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reactie van de Politieacademie gaf aanleiding het verslag te wijzigen en aan te vullen. De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding om het verslag te wijzigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

1. Verzoekschrift van 18 november 2008.
2. Brief van het College van Bestuur van de Politieacademie aan verzoeker van 3 november 2008.
3. Folder Fysieke Vaardigheids Toets van het projectteam Fit & Gezond december 2006.
4. Medische verklaringen met betrekking tot het letsel van verzoeker afgegeven door het VU medisch centrum op 29 oktober 2008 en 8 december 2008.
5. Standpunt van het College van Bestuur van 6 april 2009.
6. Reactie van verzoeker op het standpunt van het College van Bestuur van 23 april

2009.

7. Reactie van het College van Bestuur op het standpunt van verzoeker van 4 juni 2009.

8. Proeve van bekwaamheid . Examenopdracht Fysieke vaardigheden niveau 2-6. van het LSOP. Centraal Examenbureau politie.

Reactie van verzoeker op de reactie van de Politieacademie van 6 juli 2009.

10. Reactie van de Politieacademie op de reactie van verzoeker van 3 september 2009.

11. Proces-Verbaal ongeval opgemaakt door de Adviseur Fysiek Motorisch Onderzoek van het Centrum voor Competentiemeting en Monitoring te Amsterdam van 22 september 2008.

12. Aanvullende verklaring van de Adviseur Fysiek Motorisch Onderzoek van het Centrum voor Competentiemeting en Monitoring te Amsterdam van 2 juni 2009.

13. Proeve van bekwaamheid. Bijlagendocument. Examenopdracht Fysieke vaardigheden behorende bij diverse kernopgaven niveau 2-6, LSOP Centraal Examenbureau Politie.

14. Fit&gezondheidsflits, Gezamenlijk bericht Fysieke Vaardigheids Toets van 2 juli 2009.

15. Invoering verplichte Fysieke Vaardigheden toets (FVT), bericht van de Politievakbond ACP van 4 maart 2009.

16. Fysieke Vaardigheids Toets. Voortgangsbericht implementatie maart 2009.

17. Landelijke expertmeeting Fysieke Vaardigheids Toets voor de toetsafnemers, Landelijk programma HRM politie van 1 januari 2009.

18. Reactie van de Politieacademie op het verslag van bevindingen van 13 april 2010.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Besluit algemene rechtspositie politie

Artikel 7

"1. Voor de aanstelling als aspirant, ambtenaar, aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, en bijzondere ambtenaar van politie komt uitsluitend in aanmerking

degene die:

- a. Nederlander is;
- b. de door Onze Minister vast te stellen minimum leeftijd heeft bereikt;
- c. voldoet aan bij regeling van Onze Minister te stellen eisen met betrekking tot het opleidingsniveau, de psychologische keuring en een geneeskundige keuring als bedoeld in artikel 1, onder a, van de Wet op de medische keuringen;
- d. voldoet aan overige bij regeling van Onze Minister te stellen eisen."

2. Regeling aanstellingseisen politie 2002

Artikel 4

"1. De kandidaat-aspirant wordt onderworpen aan een geschiktheidsonderzoek, bestaande uit achtereenvolgens

- a. een taalvaardigheidsonderzoek;
- b. een cognitief capaciteitenonderzoek;
- c. een psychologisch onderzoek; en
- d. een fysiek motorisch onderzoek.

(...)

4. Het fysiek motorisch onderzoek wordt afgenomen door het Instituut Werving en Selectie Politie en geschiedt met inachtneming van de richtlijnen opgenomen in de

bij deze regeling behorende bijlage 4."

3. Fysieke Vaardigheids Toets. Klaar voor de start!, landelijk programma HRM politie Fit& gezond, rapportage pilotperiode. April 2008

"Het geheel van fysieke vaardigheden, dat tijdens de test moet worden uitgevoerd, is als volgt te beschrijven: De politieagent legt zo snel mogelijk het gehele circuit van 226,5 meter af. Dit circuit is verdeeld in vijf rondes. Ondertussen duwt hij/zij een kar van 200 kg over een afstand van 18 meter (verdeeld over 3 rondes) en trekt de kar 12 meter (verdeeld over 2 rondes). Daarnaast wordt tillend een gewicht van 5 kg over een afstand van 3 meter per keer verplaatst (verdeeld over 3 rondes met een frequentie van 6x per ronde) en ten slotte wordt een pop van 48 kg verplaatst over een afstand van 5 meter."

4. Rapport van TNO Kwaliteit van Leven, Risico Inventarisatie en Evaluatie van de Fysieke Vaardigheids Toets Politie Nederland van 18 december 2008

"Tussen 2000 en 2003 is een nieuwe fysieke vaardigheidstest ontwikkeld voor de politie. Deze was oorspronkelijk bedoeld als aanstellingstest. Door het landelijk HRM programma Fit&Gezond is in 2006 de test verder gestandaardiseerd en heet vanaf dat moment Fysieke Vaardigheidstoets (FVT). Voordat de FVT in 2009 landelijk verplicht wordt ingevoerd heeft Politie Nederland aan TNO gevraagd om via een risico-inventarisatie en -evaluatie na te gaan of de toets geen verhoogde risico's op blessures met zich meebrengt en welke maatregelen eventuele risico's zouden kunnen wegnemen of verminderen. Voor de beoordeling van de FVT is gekeken naar de verschillende onderdelen van de toets.

hardlopen (226,5 m) in combinatie met wendingen;

het nemen van obstakels (kast en Zweedse banken);

duwen van een kar van 200 kg over 18 m (verdeeld over 3 rondes);

tillen/dragen van medicineballen van 5 kg over 3 m (verdeeld over 3 rondes, met

een frequentie van 6 keer per ronde);

slepen van een pop van 48 kg over 5 m.

Voor de risicobeoordeling is gebruik gemaakt van verschillende methoden:

Allereerst is de fysieke belasting die optreedt bij onderdelen van de toets beoordeeld aan de hand van de TNO-richtlijnen fysieke belasting op het werk. Daartoe zijn observaties en metingen verricht bij de uitvoering van de FVT.

Daarnaast is gekeken naar gegevens over de aard en toedracht van de blessures die zijn opgetreden tijdens de pilotperiode van de FVT (januari 2007 - juli 2008)

(...)

Resultaten

Hoewel er geen wettelijke grenzen worden gesteld aan de fysieke belasting in de Arbowet is er wel informatie over gezondheidkundige grenswaarden, oftewel grenswaarden waarboven verhoogde risico's op klachten ontstaan bij dagelijkse blootstelling aan fysieke belasting. Bij strikte toepassing van de TNO-richtlijnen fysieke belasting was de risicobeoordeling van het slepen van de pop 'rood' (een sterk verhoogd risico) en bij het trekken van de kar 'oranje' (licht verhoogd risico). Het grootste aantal blessures in de pilotperiode trad op bij het springen over de kast (met name in de lengte richting) en bij het slepen van de pop. (...) Daarnaast werd geconstateerd dat door vermoeidheid de kans op een onbeheerste/ongecoördineerde uitvoering van bijvoorbeeld het slepen van de pop (aan het eind van de toets) en het springen over de kast ontstaat, waardoor het risico op vallen c.q. blessures toeneemt.

Conclusies

Conclusies uit het onderzoek zijn:

(...)

Het toetsonderdeel 'slepen van de pop' brengt een verhoogd risico op blessures met zich mee, zoals blijkt uit een combinatie van de beoordeling met behulp van de TNO-richtlijnen fysieke belasting en het aantal blessures dat tijdens de pilotperiode van de FVT bij die onderdelen is ontstaan.

Aanbevelingen

Om te zorgen voor een veilige invoering van de FVT adviseren we om maatregelen te nemen die (1) ervoor zorgen dat deelnemers goed voorbereid en fit aan de start verschijnen en (2) het risico op blessures bij de toets en in het bijzonder bij het onderdeel 'slepen van de pop' en zo mogelijk ook bij het onderdeel 'springen over de kast (in de lengte)' verminderen. Concreet is gesproken over de volgende maatregelen:

(1) (...)

(2) Maatregelen gericht op de FVT zelf:

- Slepen van de pop: overwegen om dit onderdeel zonder tijdsdruk te toetsen en los te koppelen van het parcours van de FVT.

- (...)

Het resultaat van een toetsing aan de richtlijnen resulteert in een beoordeling in termen van het zogenoemde 'stoplichtmodel'.

een **groen** gebied: geen verhoogd risico op gezondheidsschade voor $\geq 90\%$ van de populatie (P90 ■)

een **oranje** gebied: verhoogd risico op gezondheidsschade; maatregelen opnemen in plan van aanpak; bij voorkeur direct maatregelen nemen.

een **rood** gebied: sterk verhoogd risico op gezondheidsschade; direct maatregelen nemen.

Algemene resultaten uit observaties

- Deelnemers werden tijdens het doen van de test continu gecoacht; er is extra aandacht voor de onderdelen waarbij in het verleden incidenten hebben plaatsgevonden (vooral de pop).

Conclusies verplaatsing pop

Bij dagelijkse verplaatsing van de pop zou er sprake zijn van een rode beoordeling, oftewel een sterk verhoogd risico. Dit wordt veroorzaakt door het gewicht van de pop en de lichaamshouding tijdens het slepen van de pop. Omdat deze handeling hooguit enkele keren per jaar wordt uitgevoerd beoordelen we dit onderdeel als een piekbelasting, die risicovol is als men hierop onvoldoende goed is voorbereid. Bovendien wordt het slepen van de pop in de FVT gecombineerd met enerzijds hoge energetische belasting en anderzijds andere vormen van rugbelasting (verplaatsing van de ballen en de kar). De combinatie met energetische belasting kan zorgen voor een onbeheerste en ongecontroleerde uitvoering van de handeling, wat het risico op vallen of blessures vergroot. De combinatie met andere vormen van rugbelasting zorgt voor een extra piekbelasting op de rug, met risico op acute rugklachten.

3. Analyse van de blessure incidenten (interviews)

Voorafgaand aan het huidige onderzoek waren door het projectteam Fit&Gezond reeds gegevens verzameld over de blessures/incidenten die zijn ontstaan bij de FVT in de pilotperiode (1-1-2007 tot 1-7-2008). Daarbij is per regio aan de IBT-docenten gevraagd naar het aantal incidenten en de omstandigheden waaronder deze zijn ontstaan. Deze gegevens geven slechts een indicatie met betrekking tot de toedracht van de incidenten omdat ze zijn gebaseerd op informatie van de IBT-docenten en er een beperkt aantal vragen is gesteld. Om meer inzicht te krijgen in de manier waarop de blessures zijn ontstaan, heeft het projectteam Fit&Gezond- in verband met de objectiviteit- aan TNO

gevraagd persoonlijk contact op te nemen met de geblesseerde deelnemers.

Bij 11 deelnemers is een telefonisch interview afgenomen (39% van de 28 geblesseerde deelnemers in de pilotperiode). (...) alle geïnterviewden gaven aan dat er voor de toets geen gezondheidsklachten zijn geweest die van invloed kunnen zijn geweest bij het ontstaan van de blessure. (...)

Aard en oorzaak van de incidenten

De geïnterviewde deelnemers gaven aan geblesseerd geraakt te zijn aan de rug (6x), onderbeen/knie (3x), onderarm (1x). een deelnemer kreeg een hartstilstand. Tien geblesseerden zijn behandeld voor de blessure door een fysiotherapeut (6x) of in het ziekenhuis (4x). (...) De belangrijkste oorzaken waren vermoeidheid (5x) en problemen met het slepen van de pop (2x).

Aard van (28) incidenten:

rugletsel: 9 keer

knieletsel: 6 keer

onderbeen/enkelletsel: 3 keer

hartstilstand: 1

schouder: 1

onwel: 1 keer

onderarm: 1 keer

onbekend: 6 keer

(...)

Over de toets zelf:

(...)

Het snel, onder tijdsdruk achteruit lopen bij het slepen met de pop brengt een extra risico met zich mee, namelijk op struikelen en over de eigen voeten heentrekken van de pop.

Vermoeidheid brengt een extra risico met zich mee omdat de bewegingen minder goed gecoördineerd uitgevoerd kunnen worden en men bovendien geneigd is om niet meer te kiezen voor de 'veilige techniek' maar voor de techniek die het minste energie kost.

Expertmeeting

5.1 Doel en werkwijze

In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan van een bijeenkomst die is gehouden met vertegenwoordigers vanuit de politie, de arbeidsinspectie en TNO. Het doel van deze bijeenkomst was om vast te stellen of de FVT leidt tot verhoogde risico's op klachten aan het bewegingsapparaat. Dit is gedaan door de resultaten tot nu toe van het huidige onderzoek met expertoordelen van de aanwezigen te combineren tot een eindbeoordeling per onderdeel van de toets. Een tweede doel was om oplossingen te bedenken om eventuele vastgestelde risico's weg te nemen of tot een aanvaardbaar niveau te reduceren.

(...)

5.2.1 Bespreking van de onderzoeksresultaten.

Er was ook overeenstemming dat bij de gekozen techniek (gedrag) vermoeidheid een rol speelt; dit geldt voor het springen over de kast en waarschijnlijk het meeste voor het slepen van de pop, wat het zwaarste onderdeel van de test is en pas aan het eind wordt uitgevoerd; dit verklaart waarom het vaak niet netjes en volgens instructies wordt uitgevoerd.

5.2.2 Conclusies ten aanzien van het risico van de FVT

de onderdelen 'slepen met de pop' en 'springen over de kast' (vooral in de lengte) zijn de onderdelen waarbij de meeste incidenten hebben plaatsgevonden; het slepen met de pop kreeg tevens een rode beoordeling bij toetsing aan de TNO-richtlijnen fysieke belasting.

Het is van belang om deze risico's te verminderen. Hieronder staan enkele maatregelen die daarvoor tijdens de bijeenkomst zijn bedacht.

5.2.3 Mogelijke maatregelen

Aanpassing aan de FVT zelf:

- een mogelijkheid tot risicoreductie bij het slepen van de pop is om dit onderdeel los te koppelen van de 'test op tijd'. Dit is goed te verdedigen omdat de pop meer een vaardigheid is voor hulpverlening, waarbij vooral de techniek van belang is. (...) Het tonen van de juiste sleeptechniek blijft dan wel een verplicht onderdeel maar wordt (bijvoorbeeld 2 minuten) na het uitvoeren van de test gedaan."

5. 'Slepen met pop' uit toets voor politie gehaald, bericht van [www. Arboportaal.nl](http://www.arboportaal.nl) van 11 maart 2009

"De afgelopen twee jaar is er in de korpsen op verschillende manieren flink met de FVT geoefend. Naar aanleiding van de ervaringen is er in een evaluatie, uitgevoerd door TNO, aangegeven wat knelpunten c.q. verbeterpunten zijn. In overleg met de minister is uitvoerig gesproken over deze evaluatie. Naar aanleiding hiervan zijn enkele aanpassingen aan de test gedaan. Zo is het slepen met de pop uit de test gehaald. Omdat het hier gaat om aantonen van een vaardigheid, is besloten dat deze activiteit buiten de test om kan worden aangetoond. (...) door deze maatregelen in te zetten, wordt gestreefd naar een zo veilig mogelijke uitvoering van de FVT-test. Dit heeft als doel (het risico op) ongevallen uit te sluiten."

6. Fit&gezondflits 2 juli 2009, digitale nieuwsbrief van het landelijk programma hrm politie/ project fit&gezond

"In het laatste kwartaal van 2008 is door TNO, in samenspraak met de Arbeidsinspectie, onderzoek gedaan naar de veiligheid van en fysieke belasting bij de FVT. (...) Uit het onderzoek kwam naar voren dat blessurerisico te verminderen is door de toets op twee onderdelen aan te passen. Alle aanbevelingen uit het onderzoek zijn in de Commissie Georganiseerd Overleg Politieambtenarenzaken (CGOP) besproken.

Hierdoor wordt per 16 februari 2009 de FVT in aangepaste vorm aangeboden:

Het verplaatsen van de pop wordt buiten de tijdsdruk van de toets gehouden. Deelnemers moeten - aansluitend na de afronding van het parcours - aan de toetsafnemer een juiste techniek demonstreren, terwijl ze vermoeid zijn. (...)

Relatie met selectie en opleiding:

Bij de selectie en tijdens de opleiding op de Politieacademie wordt de FVT nog in de oorspronkelijke vorm aangeboden. Uitkomst van overleg tussen het Landelijk programma HRM. Fit&Gezond en de Politieacademie is dat eenduidigheid gewenst is rond de FVT als middel voor zowel selectie, examinering en periodieke Fysieke Vaardigheids Toets. Uitgangspunt is dat bij de selectie voor een functie bij de politie en bij de examinering tijdens de initiële opleidingen op de Politieacademie de aangepaste FVT in augustus 2009 wordt ingevoerd."